

[Den fungerende statsminister.]

altså ikke nogen spredning af den politiske kontrol; der er ikke blevet oprettet nogen ny atommagt.

Der er nu gået 17 år siden den anden verdenskrig. Begivenhederne er kommet så meget på afstand, at en vis vurdering af perioden vel bliver mulig. Da den kolde krig kulminerede i årene omkring 1950, var der situationer, hvor risikoen for krig følte som et tungt pres på sindene. I den forløbne tid er den direkte militære trussel vel gledet noget mere i baggrunden, er i hvert fald i øjeblikket mere i baggrunden. Man kan diskutere årsagerne hertil. Jeg tror, der er flere; men jeg vil gerne blandt disse årsager fremhæve NATOs eksistens og den fredsstabiliserende virkning, NATO uden tvivl har haft og også fortsat vil have. Det er, som jeg har understreget, værdifuldt, at der forhandles om de internationale problemer; men vi bør selvfølgelig se i øjenene, at konflikterne ikke er løst, at der vel nok er sket en vis lettelse i situationen, men ikke nogen reel afspænding, og at situationen stadig rummer konflikter og risikomomenter af meget stort omfang. I denne situation er den danske politik klar. Samtidig med, at vi i vor del af verden deltager i samarbejdet om at styrke grundlaget for fortsatte økonomiske og sociale fremskridt, må vi i forholdet mellem øst og vest sætte kræfterne ind på en politik, der på lang sigt kan skabe forudsætninger for virkelig afspænding. At medvirke hertil vil fortsat være Danmarks udenrigspolitik.

Finansministeren (Hans R. Knudsen): Jeg vil gerne takke udvalget, og det gælder naturligvis specielt udvalgets store flertal, repræsentanterne for de 4 forligspartier, for den betænkning, der her foreligger over lovforslaget om en omsætningsafgift, og jeg takker for den tilslutning, der er givet til samtlige de af mig stillede ændringsforslag. Jeg finder også anledning til at takke de samme 4 partier for den tilslutning, der under forhandlingerne i dag er givet til de af mig fremsatte 6 lovforslag og det af socialministerien fremsatte syvende lovforslag, som alle er konsekvenser af det indgåede forlig.

Om dette forlig vil jeg gerne fremhæve,

at det for mig som for regeringen har været det helt afgørende, at skattepolitiske indgreb, som i den nuværende økonomiske situation efter vor mening er en nødvendighed, er blevet anerkendt gennem dette forlig. Da jeg den 9. marts på regeringens vegne fremsatte forslaget om en omsætningsafgift i detailledet, var formålet at få en stramning med virkning allerede i indeværende finansår. Denne stramning er opnået gennem det kasseoverskud på rundt regnet 500 mill. kr., som vi skal få i indeværende finansår, og det har, vil jeg gerne understrege, for mig været det væsentlige.

Når det ærede medlem hr. Poul Møller beklager, at omsætningsafgiften først træder i kraft den 1. august og altså først får virkning nogen tid senere, kan jeg for så vidt dele denne beklagelse. Jeg havde naturligvis hellere set, at det oprindelige forslag, forslaget af 9. marts, var blevet gennemført med virkning allerede fra 1. april, men denne mulighed har jo ikke foreligget. Jeg havde også gerne set, at vi havde kunnet gennemføre en omsætningsafgift med virkning fra 1. juli, men også denne mulighed har måttet opgives. Derfor må stramningen på grund af denne senere ikrafttræden og denne senere virkning blive tilsvarende stærkere, når vi skal opnå det samme overskud i statskassen på de 500 mill. kr. inden for tidsrummet indtil 1. april 1963.

Selve problemet om afgift i detailledet eller i engrosledet er blevet diskuteret så meget i dag, og jeg finder ikke nogen anledning til på nuværende tidspunkt at gå ind i nogen længere debat, i hvert fald ikke på det område. Der er heller ikke nogen grund til for mig at lægge skjul på, at jeg hellere havde set afgiften lagt i detailledet, sådan som det oprindelige forslag lød på, men jeg vil gerne fremhæve, at økonomiske foranstaltninger af et omfang og en rækkevidde som dem, der er tale om her, efter min mening bør gennemføres af folketinget på så bredt et grundlag som overhovedet muligt, og dette har for mit vedkommende vejet tungere til end min og vel mange andres indstilling om, at detailledsaafgiften vel nok havde beredt færre vanskeligheder og måske også færre uligheder på visse områder end engrosledsaafgiften. Jeg forstår udmærket, at det ærede medlem hr. Poul Møller i sit